

Sygn. akt VIII Gz 530/19

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Górską

Sędziowie: SO Patrycja Baranowska

SO Jarosław Łazarski

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2020 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w postępowaniu upadłościowym T. T.

w przedmiocie wniosku upadłego o umorzenie zobowiązań bez ustalenia planu spłat

na skutek zażalenia wierzyciela (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 lipca 2019 r., w sprawie o sygn. akt V GUp 34/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

Patrycja Baranowska Agnieszka Górską Jarosław Łazarski

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2019 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim w postępowaniu upadłościowym T. T. ustalił punkcie I, że w postępowaniu upadłościowym dłużniczki pozostają niezaspokojone wierzytelności uznane na liście wierzytelności:

-wierzytelność przysługująca Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w G.: wierzytelność uznana na liście - 196,90 zł, wierzytelność spłacona w całości - 196,80zł,

-wierzytelność przysługująca Bankowi (...) S.A. we W.: wierzytelność uznana na liście - 3.253,81 zł, wierzytelność pozostała do spłaty - 2.336,96 zł,

-wierzytelność przysługująca (...) S.A. we W.: wierzytelność uznana na liście - 105.680,55zł, wierzytelność pozostała do spłaty - 98.537,53 zł,

-wierzytelność przysługująca (...) S.A. w K.: wierzytelność uznana na liście - 104.794,66 zł, wierzytelność pozostała do spłaty - 75.265,99 zł.

W punkcie II postanowienia Sąd na podstawie art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze umorzył bez ustalania planu spłaty niezaspokojone zobowiązania upadłej T. T. wskazane w punkcie I oraz pozostałe zobowiązania upadłej, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, a mogły być wpisane na listę wierzytelności.

W punkcie III Sąd określił wysokość kosztów postępowania na kwotę 8.032,45 zł brutto i ustalił, że koszty zostały pokryte w całości z masy upadłości.

Zdaniem Sądu Rejonowego sytuacja osobista upadłej T. T. w sposób jednoznaczny wskazuje, że nie będzie zdolna do jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli z uwagi na brak środków majątkowych i stan zdrowia, a także z uwagi na wiek, ograniczone możliwości zarobkowe i konieczność pokrycia kosztów leczenia. Jedynym źródłem dochodu upadłej jest emerytura w wysokości 1.798,65 zł brutto. Po odjęciu od tej kwoty składki zdrowotnej, podatku i kwoty potrącannej przez syndyka upadła miała do dyspozycji kwotę 1.049,00 zł. W skład majątku upadłej nie wchodzi żadne nieruchomości ani rzeczy ruchome, poza rzeczami osobistymi. Upadła jest w podeszłym wieku i jest schorowana. Sąd wskazał w uzasadnieniu wyroku, że upadła jest w złej kondycji fizycznej i zdrowotnej, o czym przekonał się także przy osobistej styczności z dłużniczką podczas rozprawy.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wierzyciel (...) S.A. z siedzibą w K., który zaskarżył je w zakresie pkt II, tj. umorzenia bez ustalania planu spłaty zobowiązań upadłej. Wierzyciel podniósł w zażaleniu zarzut naruszenia art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy okoliczności ujawnione w toku przeczyły takiej możliwości oraz popełnienie błędu w ustaleniach faktycznych poprzez ustalenie, że sytuacja osobista oraz zdolności finansowe upadłego uniemożliwiają dokonywanie jakichkolwiek spłat na rzecz wierzyciela.

Skarżący wniósł o oddalenie wniosku upadłego o umorzenie zobowiązań bez ustalania planu spłaty, ustalenie planu spłaty zobowiązań upadłego względem wierzyciela, uzależnionego od możliwości finansowych upadłego oraz zasądzenie od upadłego na rzecz wierzyciela kosztów postępowania zażaleniowego. Wierzyciel złożył nadto wniosek ewentualny o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Dłużniczka T. T. wniosła odpowiedź na zażalenie, w którym wniosła o oddalenie zażalenia. W uzasadnieniu wskazała, że przez 15 lat potrącana była część jej emerytury na pokrycie zobowiązań, które powstały w związku z prowadzoną przez nią przed laty apteką. Dłużniczka wskazała, że zawarła z wierzycielem (...) S.A. z siedzibą w K. umowę, na podstawie której wierzyciel miał cesję na pobieranie z NFZ refundacji na leki w zamian za dostarczanie towaru przez 3 miesiące do apteki upadłej. Jednak, jak twierdzi upadła, bank postawił kredyt zaciągnięty przez upadłą w stan natychmiastowej wymagalności, co spowodowało, że apteka upadłej przestała funkcjonować. Upadła podniosła, że żyje na granicy ubóstwa.

Odpowiedź na zażalenie wniósł także syndyk masy upadłości T. T., który podniósł, że w czasie trwania postępowania upadłościowego na konto masy upadłości regularnie wpływały środki zaspokajające zgłoszone wierzytelności, wierzyciel został zaspokojony w części swoich żądań, upadła nie posiada żadnego majątku ruchomego, nieruchomości, jest w podeszłym wieku, jest schorowana oraz otrzymuje świadczenie emerytalne, z którego nawet w wydłużonym okresie spłaty nie będzie w stanie uregulować całego zadłużenia.

Sąd zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż niezgodne z rzeczywistością są twierdzenia zawarte w uzasadnieniu zażalenia, jakoby w postępowaniu upadłościowym T. T. nie został sporządzony plan podziału. Z akt postępowania wynika bowiem w sposób jednoznaczny, że sporządzony przez syndyka plan podziału został zatwierdzony przez sędziego komisarza postanowieniem z dnia 11 maja 2019 r., zaś pismem z dnia 7 czerwca 2019 r. syndyk poinformował o wykonaniu planu podziału, dołączając dowody przelewu kwot na rachunki wierzycieli (w tym 9.468,05 zł na rzecz (...) S.A.). Jeżeli zaś sformułowanie o planie podziału traktować w kategorii omyłki, na co wskazuje pozostała treść zażalenia odnoszącego się do zaniechania ustalenia planu spłat, argumentacja wierzyciela nie zasługiwała na uwzględnienie.

Nie można wprawdzie odmówić racji skarżącemu, gdy twierdzi, że nie należy przyjmować postawy „pobłażania kontrahentom, którzy po zakończeniu działalności gospodarczej mogliby w prosty i szybki sposób uwolnić się

od ciążących na nich obowiązkach płatniczych”. Powoływanie się jednak na fakt powstania zadłużenia w czasie aktywności gospodarczej dłużniczki, jak również wskazywanie, iż każda osoba zaciągająca zobowiązanie powinna mieć świadomość jego spełnienia, odnosi się nie tyle do konkretnej sytuacji dłużniczki T. T., co do sensu i potrzeby instytucji upadłości konsumenckiej przewidzianej w przepisach art. 491¹ i następnych Prawa upadłościowego. Ubocznie zatem jedynie zauważyć trzeba, że okoliczności dotyczące przyczyn stanu upadłości zostały uwzględnione przez ustawodawcę m.in. w przepisie art. 491⁴ ust. 1-3 Prawa upadłościowego (w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 marca 2020 r.). Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim ogłaszając upadłość T. T. nie stwierdził, by wystąpiła którakolwiek z przesłanek negatywnych, tj. w szczególności doprowadzenie przez dłużniczkę do stanu niewypłacalności lub istotne zwiększenie jej stopnia w sposób umyślny lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Za prawidłowe uznać należy ustalenia Sądu pierwszej instancji co do tego, iż osobista sytuacja upadłej w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłaby ona zdolna do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, co skutkowało zastosowaniem przepisu art. 491¹⁶ ust. 1 Prawa upadłościowego.

Wbrew twierdzeniom zawartym w zażaleniu nie ma podstaw do przyjęcia, że upadłą utrzymuje córka. Sam fakt udostępnienia przez nią pokoju dłużniczce nie oznacza ponoszenia niezbędnych kosztów utrzymania takich jak żywność, leki, środki czystości, ubiór, które ta musi ponosić z własnych środków, które ograniczone są do emerytury w wysokości 1.798,65 zł brutto.

Sama tylko okoliczność, iż w toku postępowania upadłościowego miesięczne wpływy do masy upadłości z emerytury dłużniczki wynosiły średnio 428 zł, nie wyłącza wniosku, iż dłużniczka nie jest zdolna do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Wpływ wyżej wymienionej kwoty do masy upadłości następował bowiem z mocy samego prawa wskutek zajęcia emerytury upadłej ponad kwotę wolną od zajęcia. Przypomnieć trzeba, że w toku postępowania upadłej pozostawiona była faktycznie do dyspozycji kwota rzędu 1049 zł, która, uwzględniając koszty wyżywienia i leków, w istocie pozwalała jedynie na minimum egzystencji. Słusznie są też prognozy, oparte na zasadach doświadczenia życiowego, co do zwiększających się z wiekiem wydatków na leczenie.

Podkreślenia wymaga, że nawet przyjęcie możliwości dalszej spłaty przez upadłą kwoty 428 zł miesięcznie nawet przy przyjęciu maksymalnego 3 - letniego okresu spłaty, o którym mowa w art. 491¹⁵ Prawa upadłościowego, pozwoliłoby na zaspokojenie wierzycieli w nieznacznym stopniu, zaś upadłą narażałoby na brak środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życia codziennego.

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż głównym celem postępowania upadłościowego osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej jest umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, co wynika wprost z art. 2 ust. 2 Prawa upadłościowego. Funkcja ta ma zapobiec wykluczeniu społecznemu z powodu sytuacji finansowej upadłego. Dopiero po oddłużeniu upadłego należy brać pod uwagę ochronę interesów wierzycieli, o ile ochrona wierzycieli jest w konkretnej sprawie możliwa.

Zaniechanie ustalenia planu spłaty przez T. T. nie pozostaje też w sprzeczności z funkcją wychowawczą, jaką pełnią nawet niewielkie, lecz regularne płatności na rzecz wierzycieli. Zauważyć bowiem trzeba, że z reguły mają one na celu kształtowanie właściwej postawy społecznej z uwzględnieniem mechanizmu „zasłużonego nowego startu” (zob. Aleksander Witosz [w:] Komentarz do art. 491¹⁶ ustawy Prawo upadłościowe, System Informacji LEX). Biorąc pod uwagę wiek dłużniczki tego rodzaju cele nie wchodzi w rachubę. Niezależnie od tego zbliżoną funkcję spełniło, w ocenie Sądu odwoławczego, regularne odprowadzanie części świadczenia emerytalnego do masy upadłości.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego umorzenie zobowiązań upadłej bez ustalenia planu spłaty wierzycieli znajduje oparcie z okolicznościami faktycznymi sprawy i przepisie art. 491¹⁶ ust. 1 Prawa upadłościowego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 229 Prawa upadłościowego orzekł jak w sentencji.

P. B. A. J. Ł.

Sygn. akt VIII Gz 530/19

ZARZĄDZENIE

(...)

1. (...)

2. (...)

(...)

(...)

(...)

3. (...)